

— съ гранивъ цвѣтъ; низскы-тѣ равны поля, кои-то ся намиратъ надъ морскѣ-тѣ повърхность не повече отъ 4—500 парижскы стѣпки на високо, повлѣчены сѣ съ яснозеленъ цвѣтъ; а равнища, на кои-то высота-та възлази повече отъ 600 п. ст. надъ морскѣ-тѣ повърхность оставены сѣ бѣлы. Само въ такъвъ оро-идрографиченъ видъ быдохъ напечатаны двѣ харты: за Европѣ и Азіѣ, зашто-то на тыя двѣ чѣсти отъ свѣта естественны-тѣ формы сѣ твърдѣ много разнообразны и много сложны, та да можѣтъ ученицы-тѣ да ся запознахѣ съ тѣхъ по-добрѣ и да ги запомнятъ по-лесно. И третѣ харта — за Германіѣ быде отпечатана въ такъвъ видъ, за да дойдѣше гражданска-та и чѣсть на особнѣ хартѣ, та да ся прѣдстави нейна-та многосложность по-ясно. Назначеніе имена-та на градове, планины, рѣкы и пр. быдохъ напечатаны съ черно за по-лесно прочитаніе.

За едно по-ясно земеописателно преподаваніе почти за всякъ чѣсть и странѣ по харты-ты быдохъ изложены чъртежи, кои-то въ разны направленія прѣдставляхѣ разрѣзы, та чрѣзъ тѣхъ да ся покаже по-ясно видъ-тѣ на земнѣ-тѣ плоскостъ гдѣ какъ-то си е, т. е. съ всичкы възвышенія и низкости и тѣй да можѣтъ ученицы-тѣ да си съставятъ довольно разборны понятія за повърхность-тѣ на кое да было мѣсто, а не да си го въображѣхѣ тѣй равно, както е на хартѣ-тѣ.

Искусственны-тѣ водны съобщенія — вады (каналы) быдохъ назначены всяка на свое-то мѣсто, особно по харты-ты на европейскы-тѣ държавы, та да ся види, кои рѣкы или моря съединѣхѣ.

Желѣзници-тѣ (желѣзни-тѣ пѣтища), кои-то досега сѣ направены и кои-то ся правѣтъ понеже сѣ накрѣстосаны твърдѣ много по срѣднѣ и сѣверозападнѣ Европѣ, то едно за да ся не напрѣчкуютъ съ тѣхъ харты-тѣ та да ся затули описано-то по естественнѣ-тѣ имѣ и гражданскѣ чѣсть, а друго за да быхъ ся прѣдставили на-цѣло както всичкы по-главны чърты на желѣзници-тѣ, така и отдѣльны-тѣ имѣ по-малкы чърты и клонове, коѣ отгдѣ иде и на-къдѣ води, още кои градове скача и съ кои желѣзници ты ся скача, заради това намѣрихъ за по-добро да ги извади на особнѣ хартѣ, на коѣ-то сѣ назначени само тыя градове и мѣста, кои-то сѣ скачени по желѣзници. На сѣщѣ-тѣ хартѣ сѣ назначени и вси морскы пѣтища въ Европа съ по-славны-тѣ пристанища.

За да бы ся избѣгнѣло машинално-то изучваніе на Земеописаніе-то прѣподавателіе-тѣ трѣбва да задлѣжѣхѣтъ ученицы-тѣ си да имѣ начѣртахѣтъ по еднѣ хартѣ, съотвѣтственнѣ на зададеный имѣ урокъ (както що правѣтъ по всичкы училища у просвѣщены-тѣ народы): зашто-то това е първо-то и най-главно средство, съ кое-то единъ ученикъ да може да усвои всяко мѣсто и да го запечѣти въ главѣ-тѣ си най-добрѣ. Друго-яче, и съ помощь-тѣ на харты-тѣ, а безъ упражненіе, пакъ твърдѣ лесно може да извѣтрѣ всякъ урокъ изъ крѣпкыя дѣтинскы умѣ. На това послѣдне обстоятелство трѣбва да ся обраща особно вниманіе, зашто-то всяко прѣподаваніе само тогасъ е успѣшно, кога-то ся повыква и лична-та дѣятельность на ученика.

При всичкы-тѣ си старанія за да бѣде тоѣ Атласъ, колко-то е възможно достаточно пълнѣ, по-добрѣ наряденъ и ясенъ, читателіе-тѣ все пакъ може да срѣщѣхѣ нѣгдѣ нѣкаквы недостаткы или погрѣшкы, зато моля да прощѣхѣ и да поправѣхѣ. Азъ щѣ бѣдѣхъ вѣрно награденъ, ако видѣхъ че ся прійме тоѣ учебникъ отъ наши-тѣ и употрѣби въ ползѣ, за коѣ-то ся издава.

Въ Віенѣ, 1^м Іануарій 1876.

Хр. Г. Дановъ.